

AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ REGIONÁLIS KÉRDÉSEI

A KÖZÖS REGIONÁLIS POLITIKA KIALAKULÁSA ÉS SZABÁLYOZÁSI KERETE

ELŐADÓ: DR. KENGYEL ÁKOS

EGYETEMI DOCENS

JEAN MONNET PROFESSZOR

TARTALOM

- **A KOHÉZIÓS POLITIKA FONTOSSÁGA**
- **A REGIONÁLIS POLITIKA FOKOZATOS KIALAKULÁSA**
- **A STRUKTURÁLIS ALAPOK EGYSÉGES SZABÁLYOZÁSA**
- **A TÁMOGATÁSOK ARÁNYA**

A KOHÉZIÓS POLITIKA FONTOSSÁGA

- **a regionális különbségek csökkentése stratégiai cél**
- **hosszabb távon elfogadhatatlan lenne jelentősen eltérő életszínvonalon élni az unióban**
- **a felzárkózás nem bízható csakis a piaci automatizmusok érvényesülésére (tőke- és munkaerő-mobilitás korlátai)**
- **a kohéziós politika nem az újraelosztásról szól, hanem a növekedésről**
- **a fejlődést meghatározó tényezőket, vagyis a versenyképességet meghatározó körülményeket kell fejleszteni:**

A KOHÉZIÓS POLITIKA FONTOSSÁGA

- **fizikai infrastruktúra**
- **emberi erőforrások**
- **K+F**
- **és mindezek következtében a régió tőkevonzó képességét**
- **a vásárlóerő-paritáson mért egy főre jutó GDP alakulása, fejlettségi különbségek → tanulság: van felzárkózás, de hosszú távú folyamat és számos tényező játszik benne szerepet**
- **a kohéziós politika szerepe a felzárkózásban**

Egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson (EU15=100)

	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005
B	99	100	102	107	109	106	105	109	106	107
DK	116	118	113	108	106	113	104	113	116	112
D	123	120	117	113	117	118	116	108	102	98
E	57	67	71	78	71	70	74	79	83	89
F	106	108	111	112	112	111	110	104	104	104
GR	43	50	57	63	64	62	58	65	66	76
IRL	61	59	60	63	64	65	72	90	115	121
I	88	89	96	95	102	103	103	104	101	98
L	169	146	152	137	128	132	144	161	199	188
NL	113	109	110	110	106	103	101	109	111	107
A	95	93	96	102	106	106	106	115	114	111
P	40	44	50	53	55	53	59	66	70	68
FIN	88	89	92	97	97	101	102	96	104	101
S	123	126	122	121	112	114	107	107	109	105
UK	123	114	104	101	97	100	100	100	104	111
EU15	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson (EU25=100)

	2004	2005	2006			2004	2005	2006
A	121.3	120.9	120.4		MT	72.6	71.8	71.1
B	117.8	117.9	118.1		NL	119.6	118.6	118.4
CYP	81.6	82.2	83.0		PL	47.6	48.9	50.1
CZ	69.8	71.0	72.3		P	73.2	72.7	72.3
DK	122.5	122.6	122.1		SLO	78.1	79.1	80.3
EST	50.4	52.5	54.8		SK	53.4	54.7	56.2
FIN	114.4	115.1	115.4		E	97.6	97.4	97.3
F	110.9	110.5	110.1		S	116.5	117.0	117.1
D	107.6	106.8	106.1		UK	119.3	119.6	119.8
GR	82.0	82.7	83.3					
H	61.7	62.7	63.8		BL	30.8	32.0	32.9
I	105.3	104.7	104.1		CRO	46.2	47.0	48.1
IRL	134.2	135.7	137.5		R	31.2	32.3	33.4
LAT	43.3	45.3	47.3		TUR	28.9	29.3	29.8
LIT	48.0	50.1	51.9		US	159.0	158.7	158.1
L	216.5	217.3	218.1		JP	119.0	118.8	118.8

A REGIONÁLIS POLITIKA KIALAKULÁSA

- **a Római Szerződésben még nem szerepelt a közös regionális politika**
- **fokozatosan vált nyilvánvalóvá, hogy közös ügyről van szó**
- **az integráció mélyülésével és a taglétszám bővülésével nőtt a regionális problémák nagysága és jellege**
- **a strukturális alapok különböző időpontokban, eltérő feladatokkal és szabályozási háttérrel jöttek létre**

A REGIONÁLIS POLITIKA KIALAKULÁSA

A strukturális alapok és a Kohéziós Alap

- **Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) /1975/**
- **Európai Szociális Alap (ESZA) /1960/**
- **Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA) Orientációs Szekciója /1970/ → Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap 2007-től**
- **Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE) /1993/ → Európai Halászati Alap 2007-től**
- **Kohéziós Alap /1993/**

A STRUKTURÁLIS ALAPOK SZABÁLYOZÁSA

- **szükségessé vált az összehangolt szabályozás**
ne egyedi projekteket, hanem hosszú távú regionális fejlesztési programokat támogassanak az alapok
- **1989 óta életbe lépett az egységes szabályozás**
közös célkitűzések, közös elvek, egységes lebonyolítási rendszer
- **programozási időszakok**
1989-1993, 1994-1999, 2000-2006, 2007-2013
- **2000-2006 között a Tanács 1260/1999/EK számú, 2007-2013 között a Tanács 1083/2006/EK számú rendelete szabályozza a regionális politika működését**

A STRUKTURÁLIS ALAPOK SZABÁLYOZÁSA

A strukturális alapok előtt álló célkitűzések 2000-2006 között

- 1. célkitűzés:** a fejlődésben leginkább elmaradt régiók támogatása (egy főre jutó GDP kevesebb az EU-átlag 75%-ánál)
- 2. célkitűzés:** a gazdasági és társadalmi szerkezetátalakítás miatt strukturális nehézségekkel küzdő területek támogatása
- 3. célkitűzés:** az oktatási, képzési és foglalkoztatási politikák alkalmazkodásának és modernizációjának támogatása

A STRUKTURÁLIS ALAPOK SZABÁLYOZÁSA

A 2. célkitűzés keretében támogatott régiók

- **Ipar és szolgáltatások terén változásokon keresztülmenő régiók**
- **hanyagolt vidéki körzetek**
- **halászattól függő válságba jutott területek**
- **nehézségekkel küzdő városi körzetek**

A STRUKTURÁLIS ALAPOK SZABÁLYOZÁSA

Közösségi kezdeményezések

- **INTERREG**
- **URBAN**
- **LEADER**
- **EQUAL**

A STRUKTURÁLIS ALAPOK SZABÁLYOZÁSA

A strukturális alapok előtt álló célkitűzések 2007-2013 között

1. Konvergencia célkitűzés: a fejlődésben leginkább elmaradt régiók támogatása (egy főre jutó GDP kevesebb az EU-átlag 75%-ánál + phasing out)
→ 81,9%
2. Regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés: gazdasági változás elősegítése az ipari, vidéki és városi régiókban, több és jobb munkahely teremtése
→ 15,7%
3. Európai területi együttműködés célkitűzés: határmenti, nemzetközi és interregionális együttműködés
→ 2,4%

A STRUKTURÁLIS ALAPOK SZABÁLYOZÁSA

Közös alapelvek

- **koncentráció**
- **programközpontú megközelítés**
- **partnerség**
- **addicionalitás**
- **szubszidiaritás**
- **transzparencia**

A TÁMOGATÁSOK ARÁNYA

Az alapok hozzájárulásának felső határa:

- az 1. célkitűzés esetében az összes költség legalább 50%-a, maximum 75%-a
- a 2. vagy 3. célkitűzés esetében az összes költség legalább 25%-a, maximum 50%-a
- Új szabály 2007-től: az EU25 egy főre jutó GDP-jének 85%-a alatt lévő országokban a hozzájárulás 85%-os lehet
- ahol az érintett támogatás *jövedelemtermelő beruházások* finanszírozásával jár együtt, az alapok hozzájárulását ezekhez a beruházásokhoz belső jellemzőikre tekintettel határozzák meg

A TÁMOGATÁSOK ARÁNYA

Jelentős nettó bevételt termelő infrastrukturális beruházásnál a hozzájárulás nem haladhatja meg:

- az 1. célkitűzés esetében az összes költség 40%-át, amely legfeljebb 10%-kal emelhető meg rendkívüli esetben a Kohéziós Alap hatókörébe tartozó tagállamokban
- az összes költség 25%-át a 2. célkitűzés esetében

Cégekbe történő beruházásnál a hozzájárulás nem haladhatja meg:

- az összes költség 35%-át az 1. célkitűzés esetében
- az összes költség 15%-át a 2. célkitűzés esetében

A TÁMOGATÁSOK ARÁNYA

A strukturális alapokból származó támogatások plafonja

- **2000-től új szabály: a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból származó támogatások nem haladhatják meg egy tagország GDP-jének 4%-át**
- **A plafont a túlzottan magas összegű transzferek iránti igények megakadályozása miatt vezették be**
- **A régi tagországok tapasztalata félrevezető, mivel az egyes országok abszorpciós képessége eltérő lehet**

A TÁMOGATÁSOK ARÁNYA

A strukturális alapokból származó támogatások plafonja 2007-2013 között 1.

- **Új, sávós szabály a támogatási plafonra, még alacsonyabb szintű jogosultság, mint korábban:**
 - a transzferek felső határa a GDP 3,7893%-a azon országoknak, amelyek egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelme nem éri el az EU25 átlagának 40%-át
 - 40–50% közötti fejlettségi szinten 3,7135%
 - 50–55% közötti fejlettségi szinten 3,6188%

A TÁMOGATÁSOK ARÁNYA

A strukturális alapokból származó támogatások plafonja 2007-2013 között 2.

- **55–60% közötti fejlettségi szinten 3,5240%**
- **60–65% közötti fejlettségi szinten 3,4293%**
- **65–70% közötti fejlettségi szinten 3,3346%**
- **70–75% közötti fejlettségi szinten 3,2398% a GDP-arányos plafon;**
- **75 százalék fölött 5 százalékonként a GDP 0,09 százalékpontjával csökken a jogosultsági plafon.**